

Bruselj, 22. februar 2021
(OR. en)

6364/21

CONSOM 43	ENER 48
COMPET 116	DIGIT 26
MI 99	RELEX 129
TRANS 90	COMER 19
CLIMA 39	CHINE 4
ENV 89	DATAPROTECT 41
ENT 30	EDUC 57
JUSTCIV 31	EF 62

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 5947/21

Zadeva: Sklepi Sveta o novi agendi za potrošnike

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o novi agendi za potrošnike, ki jih je Svet sprejel na seji 22. februarja 2021.

Sklepi Sveta o novi agendi za potrošnike

OB OPOZARJANJU na trden zakonodajni okvir EU na področju varstva potrošnikov, ki se že skoraj petdeset let nenehno razvija in znatno prispeva k povezovanju enotnega trga;

OB SKLICEVANJU na resolucijo Sveta, sprejeto 11. oktobra 2012¹ kot odgovor na prejšnjo „Evropsko agendo za potrošnike – za krepitev zaupanja in rasti“²;

OB OPOZARJANJU na sporočila Komisije z naslovom:

- Evropski zeleni dogovor³;
- Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope⁴;
- Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo – Za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo⁵;
- Prepoznavanje in odprava ovir za enotni trg⁶;
- Dolgoročni akcijski načrt za boljše izvajanje in uveljavljanje pravil enotnega trga⁷;
- Dodatni ukrepi za odziv na COVID-19⁸;

¹ Dok. 14464/12.

² Dok. 10420/12 + ADD 1.

³ Dok. 15051/19 + ADD 1.

⁴ Dok. 6237/20.

⁵ Dok. 6766/20 + ADD 1.

⁶ Dok. 6779/20.

⁷ Dok. 6778/20.

⁸ Dok. 12636/20.

OB OPOZARJANJU na sklepe Sveta z dne 17. decembra 2020 z naslovom Okrevanje naj bo krožno in zeleno⁹;

OB OPOZARJANJU na cilje Zdrženih narodov za trajnostni razvoj in agendo za trajnostni razvoj do leta 2030;

OB POUDARJANJU, da cilji evropskega zelenega dogovora glede preoblikovanja EU v pravično in uspešno družbo s podnebno nevtralnim, z viri gospodarnim, čistim in krožnim gospodarstvom zahtevajo ukrepe, ki krepijo vlogo potrošnikov in jih podpirajo, da bodo lahko dejavno sodelovali pri zelenem prehodu;

OB OPOZARJANJU, da pandemija COVID-19 poleg njenih posledic brez primere, kot je zdravstvena kriza, pomembno vpliva na številna področja življenja evropskih potrošnikov;

OB OPOZARJANJU na ukrepe, ki so jih sprejele Komisija in države članice za zagotovitev, da bo enotni trg še naprej koristil evropskim potrošnikom in da bodo ti ustrezno uveljavljali svoje pravice, da bi jih spodbujali k podpori in pospeševanju gospodarskega okrevanja;

OB OPOZARJANJU na porast prevar, zavajajočih tehnik trženja in goljufij pri spletnem nakupovanju, posebej med pandemijo COVID-19, ter na tesno in učinkovito sodelovanje med Komisijo in ustreznimi nacionalnimi izvršilnimi in pravosodnimi organi v boju proti takim nepoštenim trgovskim praksam;

OB OPOZARJANJU na pobude Komisije in držav članic za zagotovitev, da so pravice potrošnikov zaščitene tudi v potovalnem sektorju v kontekstu vsesplošnih motenj, ki jih je povzročila pandemija COVID-19¹⁰;

OB POUDARJANJU, da je potreben horizontalni pristop k politiki varstva potrošnikov, ki bo povezan z drugimi politikami EU, ob upoštevanju določb s področja varstva potrošnikov v Pogodbah¹¹;

OB POUDARJANJU, da zasebna potrošnja predstavlja več kot polovico BDP EU –

⁹ Dok. 13852/20.

¹⁰ Priporočilo Komisije (EU) 2020/648 z dne 13. maja 2020 o dobropisih, ki se ponudijo potnikom kot druga možnost namesto povračila za odpovedana paketna potovanja in prevozne storitve v zvezi s pandemijo COVID-19 (UL L 151, 14.5.2020).

¹¹ Predvsem naslov XV tretjega dela Pogodbe o delovanju Evropske unije (Varstvo potrošnikov).

SVET EVROPSKE UNIJE:

1. POZDRAVLJA dejstvo, da je Komisija 13. novembra 2020 sprejela sporočilo z naslovom Nova agenda za potrošnike: Krepitev odpornosti potrošnikov za trajnostno okrevanje (v nadaljnjem besedilu: nova agenda za potrošnike), ki predstavlja vizijo potrošniške politike EU v obdobju 2020–2025;
2. PODPIRA prednostna področja in ključne dejavnosti za opredelitev in vzpostavitev ukrepov za visoko in učinkovito raven varstva potrošnikov ter krepitev vloge potrošnikov EU pri zelenem in digitalnem prehodu;
3. POUDARJA izkušnje, pridobljene v okviru spoprijemanja s pandemijo COVID-19, in pomen ohranjanja visoke ravni varstva potrošnikov tudi v času krize; POUDARJA, da je treba preučiti, ali so obstoječi mehanizmi učinkoviti, in ugotovitve upoštevati pri oblikovanju ambicioznih in celovitih dolgoročnih potrošniških politik na ravni EU in nacionalni ravni, da bi zaščitili interese potrošnikov v prihodnjih krizah in okrepili njihovo odpornost;
4. SE STRINJA s ciljem ocene dolgoročnejšega učinka COVID-19 na vzorce potrošnje in mobilnosti ljudi v EU kot podlage za prihodnje politične pobude, da bi povečali odpornost in pripravljenost EU na podobne grožnje v prihodnosti; POZDRAVLJA namero Komisije, da upošteva predvidevanja, da bi bolje predvidela in ublažila posledice prihodnjih kriz za potrošnike;
5. PODPIRA celostni pristop k potrošniški politiki, ki se odraža v novi agendi za potrošnike, in poudarja, da morajo Komisija in države članice sodelovati in se usklajevati, saj se je to izkazalo za bistveno pri zagotavljanju varstva potrošnikov; POUDARJA, da je treba interese potrošnikov vključiti v oblikovanje in izvajanje sektorskih politik; PRIZNAVA pomen vedenjskega pristopa pri oblikovanju ukrepov politike;
6. PRIZNAVA koristnost celovitih nacionalnih potrošniških politik, ki delujejo v sinergiji z novo agendo za potrošnike in hkrati ohranjajo avtonomnost nacionalnih odločitev, da bi s tem prispevali k vsestranskemu delovanju enotnega trga; POZIVA Komisijo, naj podpre takšne sinergije;

7. POUDARJA politično vizijo krepitve vloge in vključevanja potrošnikov v gospodarstvo po pandemiji, da bi postali ključni akterji trajnostnega okrevanja in s tem krepili konkurenčnost gospodarstva EU in enotnega trga; POUDARJA prispevek potrošniške politike k okrevanju, tj. krepitev neločljive povezave med zaupanjem potrošnikov in gospodarsko rastjo;
8. SPODBUJA države članice, naj podprejo potrošnike, da bi postali pomembni akterji pri zelenem prehodu, in spodbujajo trajnostno proizvodnjo in potrošnjo, tudi s sprejetjem inovativnih rešitev, ki bi prispevale h krepitvi konkurenčnosti in vodilnega položaja EU v svetu, ter z izobraževanjem in obveščanjem potrošnikov; POUDARJA, da bi morali biti trajnostni proizvodi na voljo, cenovno ugodni in dostopni vsem potrošnikom;
9. POUDARJA, da je treba krepiti vlogo potrošnikov s ciljno usmerjenimi, jasnimi, usklajenimi in zanesljivimi informacijami o vplivu na okolje, na primer o ogljičnem odtisu in krožni naravi blaga – vključno s hrano – in storitev, in sicer z dajanjem prednosti potrošnikom prijazni informacijski zasnovi, pri čemer se je treba izogibati prekomerni količini informacij in nerazumnim bremenom za podjetja; POZDRAVLJA namero Komisije, da bo predlagala ukrepe za spodbujanje trajnostne potrošnje z izboljšanjem pravice potrošnikov do točnih in učinkovitih informacij ter jih bolje zaščitila pred nekaterimi praksami, kot so neutemeljene trditve glede prijaznosti do okolja in lažno oglaševanje prijaznosti do okolja;
10. POUDARJA, da je treba zmanjšati ekološki odtis potrošnikov s spodbujanjem dolge življenjske dobe izdelkov in njihove trajnosti, ustreznega vzdrževanja, popravljivosti in recikliranja, hkrati pa preprečiti prehitro zastaranje, tudi kar zadeva programsko opremo; POZDRAVLJA namero Komisije, da bo ta vprašanja obravnavala v ustreznih prihodnjih zakonodajnih predlogih;
11. PRIZNAVA vlogo potrošnikov v novih poslovnih modelih, ki bi lahko optimizirali učinkovitost in trajnost blaga in storitev, kot so souporaba, zakup ali predelava blaga ali njegovo zagotavljanje kot storitev ali rabljeno blago v skladu s cilji krožnega gospodarstva; POZDRAVLJA namero Komisije, da bo okrepila „pravico do popravila“, da bi omogočila bolj sistematično in enostavno popravilo blaga, tudi po izteku garancijskega roka, po ceni in v časovnem okviru, ki bi bila razumna za potrošnike;

12. POUDARJA, da je treba zagotoviti zanesljivo, varno in pravično digitalno okolje za potrošnike, in sicer s primernimi politikami, zakonodajo, ki bo ustrezna tudi v prihodnosti, ter zmogljivostmi in orodji za izvrševanje, pri katerih se upoštevajo izzivi, ki jih prinaša digitalna doba, ki omogočajo inovacije za zagotavljanje okolju prijaznega in varnejšega blaga in storitev ter ki zagotavljajo enako raven varstva potrošnikov na spletu in drugje;
13. PODPIRA namero Komisije, da pregleda direktivo o splošni varnosti proizvodov¹², da bi z izboljšanjem sistemov odpoklica, izvrševanja in sledljivosti ustvarili enake konkurenčne pogoje za varnost spletnih in nespletnih proizvodov, s čimer bi zagotovili varnost vseh proizvodov, danih na enotni trg;
14. POUDARJA pomen vzpostavitve jasnega okvira odgovornosti in pristojnosti za spletne platforme, vključno s sprejetjem ustreznih ukrepov za učinkovito obravnavo goljufivih, nepoštenih in zavajajočih poslovnih praks ter prodaje neskladnega in nevarnega blaga in storitev prek spletnih platform; v zvezi s tem POZDRAVLJA in SPODBUJA reden dialog med Komisijo in temi platformami;
15. POUDARJA, da sta potrebna skladnost in jasen medsebojni vpliv med zakonodajnimi akti EU o varstvu potrošnikov in tistimi o digitalnih trgih, predvsem ob upoštevanju predlaganega akta o digitalnih storitvah¹³ in akta o digitalnih trgih¹⁴, da bi vzpostavili visoko raven varstva potrošnikov, kar zadeva pravice potrošnikov, dostop do blaga in storitev, vključno s čezmejnimi, preglednost, odgovornost in varno digitalno okolje, ter pojasnili in okrepili odgovornost spletnih posrednikov, predvsem spletnih platform;

¹² Direktiva 2001/95.

¹³ Dok. 14124/20 + ADD 1–3 + REV 1.

¹⁴ Dok. 14172/20 + ADD 1–4.

16. SPODBUJA, da se izvede pregled smernic o izvajanju in uporabi direktive o nepoštenih poslovnih praksah¹⁵ in direktive o pravicah potrošnikov¹⁶, da bi pojasnili, kako se nanašajo na nove poslovne prakse, predvsem v digitalnem gospodarstvu in družbenih medijih; POZDRAVLJA namero Komisije, da uvede zbirko inovativnih e-orodij za podporo ustreznih organov, kot so nacionalni organi in organizacije potrošnikov, pri odkrivanju nezakonitih spletnih poslovnih praks;
17. ODLOČNO PODPIRA pristop Komisije, ki obravnava posebne potrebe potrošnikov, ob upoštevanju ranljivosti potrošnikov, da se zagotovi, da nihče ne bo zapostavljen; POUDARJA, da je treba spodbujati vključujoče kampanje ozaveščanja in lokalne nasvete za okrepitev varstva potrošnikov na spletu in drugje; POUDARJA, da je treba podpreti storitve svetovanja glede dolga in preventivno finančno svetovanje ter razmisliti o mehanizmih pomoči;
18. IZPOSTAVLJA, da so za dinamično in hitro preoblikovanje maloprodajnih finančnih storitev, s katerim se potrošnikom zagotavljajo novi digitalni kanali in produkti, potrebni zakonodajni in vedenjski pristopi za zaščito interesov potrošnikov; POUDARJA, da je treba okrepiti zaščito ranljivih potrošnikov, ki potrebujejo kredit za nakup osnovnega blaga in storitev na področju zdravstva, izobraževanja in javnih storitev;
19. PODPIRA namero Komisije, da pregleda direktivo o potrošniških kreditih¹⁷ in direktivo o trženju finančnih storitev potrošnikom na daljavo¹⁸, predvsem z namenom okrepitve varstva potrošnikov z izvajanjem posebnih ukrepov za preprečevanje zavajanja potrošnikov, prezadolženosti in socialne izključenosti, na primer s pojasnitvijo zahtev glede kreditne sposobnosti; SPODBUJA Komisijo, naj preuči, kako zaščititi potrošnike pred prezadolženostjo, ko se odločajo za določene vrste posojil; POUDARJA, da morajo potrošniki prejeti jasne, nepogrešljive in ustrezne predpogodbene informacije, da bi lahko sprejemali ozaveščene odločitve in se izognili preobremenjenosti z informacijami;

¹⁵ Direktiva 2005/29.

¹⁶ Direktiva 2011/83.

¹⁷ Direktiva 2008/48.

¹⁸ Direktiva 2002/65.

20. POUDARJA, da imajo civilna družba, predvsem organizacije potrošnikov in predstavniki podjetij, poleg nacionalnih organov pomembno vlogo pri oblikovanju politike varstva potrošnikov, katere cilj je vzajemno koristen odnos, predvsem v zvezi z zelenim prehodom in digitalno preobrazbo, ter zagotavljanju širše udeležbe pri vzpostavljanju in izvajanju varstva potrošnikov na ravni EU in nacionalni ravni; POUDARJA, da je treba v celoti izkoristiti potencial organizacij potrošnikov, da bi bolje zaščitili kolektivne interese potrošnikov in se spopadli z zelo razširjenimi tveganji škode za potrošnike;
21. POUDARJA pomen učinkovite ureditve sodelovanja pri izvrševanju in ustreznih mehanizmov pravnih sredstev, da bi potrošnikom omogočili, da transakcije na enotnem trgu, tudi čezmejne, opravljajo brez ovir in z zaupanjem;
22. POZIVA k dejavnemu sodelovanju v mreži za sodelovanje na področju varstva potrošnikov¹⁹, učinkovitim mehanizmom alternativnega reševanja sporov, vključno s platformo za spletno reševanje sporov, in nadaljnji podpori mreži evropskih potrošniških centrov;
23. POZIVA k doslednemu in učinkovitemu izvrševanju pravil EU o varstvu potrošnikov, da bi zagotovili zaupanje potrošnikov z obravnavanjem različnih diskriminatornih praks, ki omejujejo njihovo izbiro ter dostop do blaga in storitev;
24. POZIVA k pravilnemu izvajanju nedavno sprejetih predpisov EU o varstvu potrošnikov, kot so direktiva o prodaji blaga²⁰, direktiva o digitalnih pogodbah²¹, direktiva o boljšem izvrševanju in posodobitvi²² ter direktiva o zastopniških tožbah²³, kar bo prispevalo k pravilnemu delovanju enotnega trga;
25. POZIVA k vzpostavitvi učinkovitega sodelovanja s tretjimi državami, da bi zagotovili varno dajanje proizvodov na enotni trg in potrošnikom omogočili dostop do varnih proizvodov, ki se prodajajo prek spleta in drugje;

¹⁹ Vzpostavljena z Uredbo (EU) 2017/2394.

²⁰ Direktiva 2019/771.

²¹ Direktiva 2019/770.

²² Direktiva 2019/2161.

²³ Direktiva 2020/1828.

26. POZIVA Komisijo, naj pripravi posebne predloge o umetni inteligenci, ki bodo upoštevali pristop, ki temelji na tveganju, in sorazmerni pristop ter omogočali visoko raven varstva potrošnikov, da bi zagotovili preglednost, odgovornost, razumljivost in preverljivost ter varnost; POZIVA k vzpostavitvi mehanizmov za zagotovitev učinkovitega izvrševanja s strani pristojnih organov ter k ustreznim ukrepom za varno, zanesljivo in etično uporabo algoritemskih sistemov, ob upoštevanju nacionalnih strategij; v zvezi s tem PODPIRA usmerjenost Komisije na zaščito temeljnih pravic, kot je nediskriminacija;
27. POZIVA k obsežnemu in učinkovitemu sodelovanju nacionalnih organov in vseh udeležencev na področju potrošniške politike, vključno s civilno družbo, ter med nacionalnimi in evropskimi organizacijami potrošnikov ter Komisijo; POTRJUJE ključno vlogo organizacij potrošnikov in njihovih bistvenih nalog svetovanja, podpore in poudarjanja posebnih potreb potrošnikov ter zagovarjanja njihovih interesov, tudi s postopkom standardizacije, da bi dosegli bolj uravnoteženo socialno tržno gospodarstvo;
28. PODPIRA namero Komisije, da vzpostavi nov sistem upravljanja za usmerjanje izvajanja nove agende za potrošnike z vključitvijo držav članic in vseh drugih ustreznih udeležencev v letnem ciklu; POZDRAVLJA ustanovitev nove svetovalne skupine za potrošniško politiko, ki bo združevala civilno družbo, vključno z organizacijami potrošnikov, industrijo in akademskimi krogi; Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE novi pregled stanja razmer za potrošnike za leto 2021, ki bo zagotovil boljše upravljanje nove agende za potrošnike;
29. PRIZNAVA, da je treba dodeliti potrebna sredstva za izvajanje nove agende za potrošnike in nacionalnih potrošniških politik, in sicer prek programa za enotni trg za obdobje 2021–2027, predvsem cilja varstva potrošnikov iz tega programa;
30. POZIVA vse strani, naj učinkovito sodelujejo, da bi zagotovile hitro izvajanje in učinkovito spremljanje nove agende za potrošnike ter po potrebi redno razmišljale o tem, kako jo prilagoditi novim okoliščinam in potrebam.